

Miscel·lània Genealògica

AL 'PILOTO DE TODOS MARES', ESTEVE AMENGUAL BEGOVICH

Antoni Tudurí

Secció de
Genealogia de
l'Ateneu de Maó

Crec que els lectors d'aquestes miscel·lànies convindran amb un servidor en el fet que poques coses hi ha més decebedores que ningú no escolti la música composta per un músic o no llegeixi les paraules escrites per un escriptor (encara que, tant un com l'altre, siguin un poc xerecs, com és el meu cas).

Dic açò pel fet de que, cercant personatges menorquins poc recordats pels seus paisans del segle XXI, he descobert un article publicat al menorca.info en data 9 de novembre de 2015, que només tenia enregistrades 4 entrades o lectures. Desastrós, com podeu comprendre. Aquest article, escrit per un mestre de periodistes, Joan Cantavella, duia per títol «El marino que escribia sus crónicas de viaje», amb un subtítol que deia «Los marineros del siglo XIX tuvieron noticias directas de la Guerra de Secesión (dels Estats Units d'Amèrica) y de sus avatares por medio mundo». El personatge en qüestió no és altre que Esteve Amengual Begovich,

nat a Maó l'any 1829 i mort a Barcelona l'any 1901.

Aquesta referència m'ha dut a recordar la figura de Sadurní Ximénez, comentada a la miscel·lània nº 26, on es citaven algunes peculiaritats d'aquest menorquí, com era l'haver estat un pioner de la responsalia periodística de guerres i altres desastres i haver nascut a l'Illa del Rei,

l'any 1853, on son pare (també periodista) sembla que va ser el director o, potser, administrador. D'altra banda, a aquest article tan poc llegit, es comenta que la seva figura ha estat objecte de la tesi doctoral de Miquel Àngel Limón Pons i, a més, recercant dades d'aquest navilier-navegant-escriptor-polític i periodista, he trobat un altre article publicat al MENORCA (versió paper) el dilluns 18 de maig de 2015, escrit per F. Xavier Pardo de Campos, i titulat «Aquí, y en Sebastopol». En poques paraules, a la premsa de Menorca es podien llegir a mitjans del segle XIX cròniques de guerra (i també civils i econòmiques) de l'altra banda del món, tant de l'orient com del ponent, amb una qualitat equiparable

a les publicades a les planes dels diaris de les principals capitals europees.

Un altre paral·lelisme amb Sadurní Ximénez és que havia nascut 24 anys abans a la mateixa Illa del Rei, encara que son pare, Pere Amengual Vacarisses (o Vaquerisses) era un simple zelador de l'hospital, no el director o administrador, com era el cas de Ximénez. I ja tenim tres coincidències: lloc de naixement,

lloc de treball dels pares i professió; periodistes els dos. Esteve queda orfe als 3 anys i la seva vida és un seguit de dificultats que supera d'una forma admirable, fins a arribar a ser un pròcer de la vida de Barcelona. Va ser edil de l'Ajuntament barceloní, tesorero de l'Ateneu barcelonès i, una altra coincidència, força sor-

prenent, va ser amic d'un altre maonès (encara que d'origen gironí), principal inductor de l'erecció del monument a Cristòfol Colom. Es tracta d'Antonio Fajas Ferrer, també escriptor i periodista, nat a Maó l'any 1813, de qui, sens dubte, ens parlarà el Dr. Limón Pons un dia qualsevol que espero no sigui massa llunyà. Hi ha molta tela (marinera, és clar) a tallar.

Una altra curiosa coincidència és que a l'any 1879 es publica un llibre amb el títol «Discursos acerca de la industria naviera que ante la Junta de Agricultura y Comercio de Barcelona pronunció don Esteban Amengual», imprès a la impremta de L. Tasso hijo (fill, és clar, de Lluís Tasso Gonyalons, citat a la miscel·lània nº 22).

A l'arxiu municipal de Maó consta el casament d'Esteban Amengual Begovich (39 anys) amb Praxedes Biale Coll (19 anys) i el naixement de la seva primera filla Olímpia Amengual Biale, l'any 1869. L'hemeroteca de «La Vanguardia» va plena de referències a aquest personatge menorquí. El títol d'aquesta miscel·lània reflecteix l'ofici del nuvi que consta a l'acta de casament: «Piloto de todos mares».

El primer Amengual del que tenim coneixement és Antoni Amengual, viudo dos vegades, casat amb Margarita Jaume, també viuda, celebrat a Ciutadella en data 19/03/1673, segurament d'origen mallorquí els dos.

Seguint el costum, un servidor té 33 relacions directes amb un nombre mínim de 12 bots, mentre que Antoni Guasch en té 16, amb 18 bots mínims i Rafael Aedo Pons en té 2, amb 20 bots.

PS. Un amable lector del MENORCA, Basilio Ferrer, ens ha comunicat que la visita a Menorca de Floquet de neu no es va produir mai, a pesar que la premsa de Barcelona així ho va dir. La notícia, pel que sembla, va ser desmentida; el que sí és cert és que la dona del manescal Luera es deia Gracia de primer llinatge (no de nom) i Palacín de segon i que el matrimoni era assidu visitant de l'Illa. Valgui la correcció, que farem arribar a la direcció del Zoo de Barcelona.